

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรในพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติ
อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

Factors Relating to Forest Resource Utilization of People in Natural Park Project,
Amphoe Suan Phueng, Changwat Ratchaburi

โดย

นางสาวอัจฉลา ชาศะวราหะ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร)

พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-2648-7

อัจฉลา ชาตะวราหะ 2549: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ของราษฎรในพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการจัดการทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์อภิชิต ภัทรธรรม, Ph.D. 85 หน้า ISBN 974-16-2648-7

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ของราษฎรในพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี การศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือสำหรับสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนหัวหน้าครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 248 ครัวเรือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าไคว-สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.00 ประกอบอาชีพหลักคือรับจ้าง มีรายได้รวมของครัวเรือน เฉลี่ย 19,898.37 บาทต่อคนต่อปี ไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.10 รองลงมาคือ ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 28.60 ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 28.98 ปี มีขนาดที่ดินที่ถือครองเฉลี่ย 5.44 ไร่ มีเอกสารแสดงการใช้ที่ดิน ก.บ.ท. 5 มีการพบปะเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 2.15 ครั้งต่อปี และระยะทางจากบ้านถึงพื้นที่ป่าเฉลี่ย 2.78 กิโลเมตร

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ อาชีพหลักของครัวเรือน รายได้รวมของครัวเรือน ระดับการศึกษา เผ่าพันธุ์ และเอกสารสิทธิในที่ดิน ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนจัดการทรัพยากรป่าไม้และชุมชนที่เหมาะสมเพื่อให้เอื้อต่อความยั่งยืนของทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติต่อไป

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

Ajchala Chatawaraha 2006: Factors Relating to Forest Resource Utilization of People in Natural Park Project, Amphoe Suan Phueng, Changwat Ratchaburi. Master of Science (Resource Management), Major Field: Resource Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Associate Professor Apichart Pattaratumma, Ph.D. 85 pages. ISBN 974-16-2648-7

The objectives of this study were to determine the socio-economic condition and factors relating to forest resource utilization of People in Natural Park Project, Amphoe Suan Phueng, Changwat Ratchaburi. The sample size is 248 households. Questionnaires were used for data collection. The statistical methods used for data analysis were percent, mean, maximum, minimum and Chi-square, the given significance level was 0.05.

The study found that the most of sampled household heads were men 56.00 percent. Casual labour was their main occupation and their average annual household income was 19,898.37 baht per annum. The percentage of illiteracy people was 62.10 and the rest of 28.60 percent their educational level were at primary school. Their average resettlement period was 28.98 years. The average size of land holding per household was 5.44 rai. All of their occupied land without any land right except Por-Bor-Tor 5. They used to communicated with government officials averaged 2.15 times a year. The average distance between their homes to the forest area was 2.78 kilometers.

Moreover, factors significantly relating forest resource utilization were main occupation, annual household income, educational level, ethnicity, and land right. Thus, the study of this research could be used as a guide line for formulating the optimal forest and community management plan in order to sustaining the forest resource in the Natural Park project area.

_____/_____/_____
Student's signature   Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อภิชิต ภัทรธรรม ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา ประณีตวาทกุล กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก และรองศาสตราจารย์วุฒิพล หัวเมืองแก้ว กรรมการที่ปรึกษาวิชารอง ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี รวมทั้งรองศาสตราจารย์จิรพรรณ ชีรานนท์ กรรมการผู้แทนบัณฑิต วิทยาลัยที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จ สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคุณสุเทพ หัวหน้าสำนักงานโครงการอุทยานธรรมชาติ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อาจารย์ฉลอง ดอกยี่สุ่น เจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง คุณสุปรียา รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน ทุกท่านที่ให้โอกาสในการศึกษาระดับปริญญาโท และเป็นกำลังใจให้การสนับสนุนการศึกษารั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการใช้เป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ และชุมชนในพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติ เพื่อให้ เอื้อต่อความยั่งยืนของทรัพยากรป่าไม้ต่อไป

อัจฉลา ชาตะวราหะ

สิงหาคม 2549